

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ „ПЕДАГОГИЈА“ – РЕЦЕНЗИРАНА СКРИПТА ОД АВТОР
ДОЦ. Д-Р ЛИДИЈА КАМЧЕВА-ПАНОВА, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр. 1902-126/22 од 251. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 30.8.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р **Анета Баракоска**, Филозофски факултет – Институт за педагогија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
- д-р **Борче Костов**, Филозофски факултет – Институт за педагогија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„ПЕДАГОГИЈА“ – рецензирана скрипта** од доцент д-р **Лидија Камчева-Панова**, наменет за студентите на прв циклус студии на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет Филолошки факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „Педагогија“ – рецензирана скрипта од автор доцент д-р Лидија Камчева-Панова е пишуван според Наставниот план и програма за предметот Педагогија. Овој предмет се изучува како задолжителен изборен предмет на студиите од прв циклус на студиските програми Македонски јазик и книжевност, Англиски јазик и книжевност, Германски јазик и книжевност, Италијански јазик и книжевност и Турски јазик и книжевност, наставна насока, на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во четврта година, седми семестар, со неделен фонд на часови 2+2+1. Предложениот ракопис е во согласност со Наставната програма и во најголем обем ја опфаќа наставната материја за студиската програма за која е наменет. Изборот на содржината на материјалот во оваа скрипта претставува сигурна основа за добра подготовка и вовед за успешна наставна пракса. Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосен материјал преку кој студентите ќе можат да добијат сознанија потребни за предметната материја, но и ќе може да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот: Содржината на ракописот, кој е наменет за издавање на ова учебно помагало во вид на скрипта по предметот Педагогија е претставена во текст од вкупно 100 страници, со 36 слики, структурирана во три поглавја и литература од 60 релевантни извори кои се користени во подготовката на материјалот. Учебното помагало е пишувано на македонски јазик, во А4 формат со нормален проред, употребен е фонт Arial и со големина на буквите 11.

Обемот на ракописот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и се во согласност со Наставната програма за реализација на часовите по предметот Педагогија.

Ракописот е подготвен според критериумите и стандардите согласно со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Иако постојат вакви ракописи, овој ракопис е напишан на оригинален начин и во него е опфатена комплексноста на проблематиката од областа што се обработува, како и систематичност на знаењата од областа за идните наставници по јазик и книжевност.

Краток опис на содржината: Ракописот е наменет за студентите од Филолошки факултет – наставна насока и како ракопис и наставен предмет има значајно место и улога за запознавање и ширењето на педагошките погледи на студентите кои ќе бидат идни наставници по јазик и книжевност. Напишан на јасен и разбирлив македонски јазик, прифатлив за студентите коишто следат настава по предметот Педагогија. Текстот на скриптата се состои од вовед и три поглавја.

Првото поглавје *Вовед во педагогијата* е посветено на педагогијата како наука, нејзиното место во системот на општествени науки и педагогијата како систем од педагошки дисциплини. Авторката, понатаму, пишува за поврзаноста на педагогијата со другите науки: со филозофијата, социологијата, психологијата, антропологијата, кибернетиката, екологијата и др. науки. Се осврнува на педагогијата како наука за воспитувањето, давајќи историски осврт за теоретскиот развој на педагогијата, почнувајќи од античкиот период (Питагора, Протагора, Сократ, Платон, Аристотел, Квинтилијан), средновековната педагогија (Фелтре, Кампанела, Рабле, Монтење, Ротердамски, Мор и Вивиен), нововековната педагогија претставена преку Коменски и Џон Лок, просветителската педагогија и педагошките мисли (Русо, Кант, Песталоци, Фребел и Дистервег). Понатаму, ни дава преглед за конституирањето на педагогијата како наука во 19 век, опфаќајќи ги размислувањата и значењето на педагозите Хербарт, Ушински, прагматичарот Дјуи, реформската педагогија претставена преку Кершенштајнер и неговата работна школа, Макаренко – социолошката педагогија и Марија Монтесори со нејзините теоретски и практични активности за училиштето и педагогијата по мерка на детето. Во ова поглавје се посветува внимание и на предметот и задачите на педагогијата, како и основните педагошки поими со кои располага педагогијата како наука за воспитувањето.

Во второто поглавје *Општа педагогија (воспитание)* авторката се задржува на суштината и основните карактеристики на воспитувањето, основните обележја на воспитувањето, воспитувањето во потесно и пошироко значење. Секако, се осврнува и на историскиот развој на воспитувањето од првобитното општество, робовладетелското општество, доловувајќи ни го воспитувањето во Спарта, Атина и Рим. Ни дава осврт и на воспитувањето во феудалното општество, во периодот на распаѓање на феудалното општество и почетоките на капитализмот, преку периодот на илуминација – просветителството, доаѓајќи до воспитувањето во граѓанското општество и воспитувањето во Република Северна Македонија. Понатаму, се задржува на целта на воспитувањето. Ги разработува физичко и здравствено, интелектуално, морално, работно-техничко и естетско воспитување, како општа слика на сестраниот развој на личноста, како и односот на воспитаник – воспитувач. Ги објаснува поимот, суштината, задачите, законитостите и принципите на воспитно-образовниот систем, преку анализата на воспитниот систем, образовниот систем и училишниот систем.

Третото поглавје *Воспитно-образовен систем во Република Северна Македонија* е посветено на структурата на воспитно-образовниот систем во РСМ, давајќи осврт на предучилишното образование, основното образование, средното образование, високото и образованието на возрасните. Ги разработува темите за Наставниот план и програма, нивната суштина, разлики, карактеристики, со посебен акцент на основното образование, потоа планирањето во наставата како предуслов за квалитетна, навремена, успешна и ефикасна подготовка, организација и реализација на наставниот процес. и националните стандарди со кои се определуваат компетенциите кои треба да ги стекнат учениците на крајот на основното образование. При крајот на ова поглавје, авторката дава слика на студентите, како работи и врз основа на кои документи и активности едно училиште ја врши својата воспитно-образовна задача, разработувајќи ги темите за развојно планирање на училиштето, годишната програма за работа на училиштето, самоевалуацијата и интегралната евалуација. Посветува внимание на наставниците, нивното учество и изработка на сите претходно наведени документи, а на студентите, преку овој дел од ракописот, им воочува на кој начин наставниците професионално и кариерно напредуваат опишувајќи ги задачите, работните обврски и активности за нивниот развој и унапредување. На крајот од ова поглавје се задржува на односите помеѓу училиштето, родителите и локалната заедница, како битен фактор за целокупното работење и функционирање на училиштето како институција и остварувањето на воспитно-образовните цели.

На крајот е прикажана користената литература, односно е наведен список на целокупната консултирана литература за потребите на овој ракопис. Оваа литература претставува и дополнителна информација за сите оние студенти и корисници кои имаат желба да ги продлабочат своите знаења од оваа област.

ЗАКЛУЧОК

Од анализата на понудениот ракопис за скрипта од авторката доц. д-р Лидија Камчева-Панова со наслов **„Педагогија“**, *Рецензентската комисија констатира дека е напишан според предметна програма за прв циклус студии предвидена за студискиот предмет Педагогија на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.*

Според структурата и содржината ракописот е солидно разработен и кореспондира со современите тенденции во педагогијата. Нивото на информираност, употребата на стручната терминологија, содржината на критичките коментари успешно се направени.

Во елаборацијата на проблемите авторката користи мошне егзактен јазик и јасен стил на изразување, продлабочена анализа на содржината на секој поим, поврзување, споредување, спротивставување и корелација на сите поими со цел корисниците на ракописот да добијат знаења кои се систематизирани според нивното потекло, генеза, значење и меѓузависност. Ваквиот начин на третирање на проблемите обезбедува сознајно-структурална анализа која овозможува трајни знаења, учење со разбирање и современ третман на проблемите од областа на педагошката наука.

Овој ракопис, според својата структура и намена ќе биде од големо значење за студентите од Филолошки факултет кои го ќе го изучуваат предметот Педагогија, но и за пошироката популација на студенти кои се заинтересирани за проучување на фундаменталните прашања на современата педагошка наука.

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија му предлага на **Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип** ракописот со наслов **„Педагогија“** – рецензирана скрипта од доцент д-р Лидија Камчева-Панова да го прифати за објавување како рецензирана електронска скрипта.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р **Анета Баракоска**, редовен професор, с.р.
Д-р **Борче Костов**, редовен професор, с.р.